

El País Valencià: assignatura pendent

Pareix que el que podia passar ja comença a apuntar els primers símptomes. I això, dins de la desgràcia, resulta un poc reconfortant. Malgrat que balbujeja, amb una timidesa indiscutible, l'interrogat compareix en la vida política valenciana, es manifesta en els sectors amb més necessitat d'obrir-se pas. Perquè el País Valencià és encara una assignatura pendent per aquells qui participen del poder i per als qui aspiren a participar-hi. I aquests últims dies n'hem tingut dos exemples diferents en l'assemblea que el corrent d'opinió del PSOE, Esquerra Socialista, ha celebrat a València i en la crisi que afecta l'organització valenciana del PRD, amb la dimissió del seu president regional.

La reunió d'Esquerra Socialista, que se celebrarà diumenge dia 8 en la facultat d'Econòmiques de València, va comptar amb l'assistència d'uns centenars de militants

Intervenció de Vicent Garcés.

valencians del partit del govern, quadres dirigits i càrrecs públics en un alt percentatge. El líder de l'únic corrent d'opinió reconegut oficialment al PSOE, Pablo Castellanos, hi va participar, com també José Luis Sánchez i Antonio Santesmases (membres del Comité federal) i Vicent Garcés, dirigent valencià d'aquest grup. En l'ordre del dia, un tema fonamental i protagonista: l'OTAN. Concretament, la satisfacció per l'anunci del president González sobre la celebració del referèndum, la demanda d'una pregunta clara i vinculant, i la posició contrària a la permanència en l'Aliança Atlàntica. Una posició que Esquerra Socialista considera coherent amb les resolucions del XXX Congrés del PSOE.

Ha estat la segona vegada que els integrants d'aquest corrent s'han reunit en assemblea al País Valencià. Ara, des d'una posició minoritària bastant consolidada en l'estructura i els òrgans de representació del partit a nivell valencià. Considerats per la majoria oficialista com uns ortodoxos excessivament ideologitzats, els membres d'Esquerra Socialista reivindiquen el PSOE com l'àmbit

V. Garcés, Pablo Castellanos i A. Cabrera.

hegemònic de l'esquerra, cohesionat per uns objectius globalment compartits però plural i democràtic en altres consideracions polítiques. I critiquen el fet que aquesta immensa maquinària partidista ha perdut el sentit com a tal, a favor del protagonisme del govern, i que ha vist abandonada la majoria de les seues capacitats transformadores.

La posició antiatlantista d'aquest corrent, feta pública ja algunes vegades, situa Esquerra Socialista en una posició polèmica al si del PSOE, que s'aguditzarà en els pròxims temps en la mesura que serà més intens el debat sobre l'OTAN. Destaca, però, d'aquesta assemblea, un altre front de crítica: el que fa referència al procés autonòmic, a la política que els socialistes han desenvolupat en aquest camp al País Valencià. Així, Vicent Garcés ho ha explicat d'acord amb tres aspectes fonamentals: 1) Hi ha un distanciament massa gran entre les institucions autonòmiques i la societat, entre la Generalitat valenciana i el poble. I a això ha contribuït la via constitucional utilitzada per a l'accés a l'autonomia (la de l'article 143, en lloc del 151). No s'ha sabut impulsar el sentiment popular que hauria de donar suport al procés autonòmic. 2) El partit no ha assumit amb la fermesa necessària el projecte autonòmic i, mentre hi ha la demanda de la dreta de revisar el títol vuitè de la Constitució, el PSOE aparegué compromès amb una llei com la Loapa. I 3) La posició relativista que s'ha practicat a nivell estatal ha fet que el partit assumís posicions de la dreta al País Valencià i que no fos capaç d'aprofundir en un projecte autonòmic des de perspectives pròpies.

D'alguna manera, Esquerra Socialista, des de la seua posició de minoria, posa damunt la taula una carta important: el triunfalisme, la satisfacció, la tossuda pervivència d'un estil gris i descoratjador, que es transmeten des del Palau de la Generalitat, no han resolt les expectatives polítiques del país. I Esquerra Socialista apunta, a

Adolf Beltran

diferència del president Lerma, que aquestes expectatives insatisfetes no són falses, ni han mort, sinó que són un repte objectiu al qual s'ha de fer front.

En el Partit Reformista (PRD) també ha jugat un paper important l'especificitat valenciana. Un paper pel que fa a la crisi que s'ha obert amb la notícia de la dimissió del president regional del partit, José Antonio Perelló, coneguda la setmana passada, però presentada formalment el passat dia 5 d'octubre.

Perelló, que havia estat objecte de rumors i comentaris periodístics, en el clima previ a la celebració del congrés regional del PRD, previst —després de molts ajornaments— per als dies 14 i 15 de desembre, es decidí final-

Garrigues i Roca, ¿dues concepcions distintes?

ment a fer pública la seua dimissió, que havia mantingut en secret a petició dels dirigents estatals del partit, i l'anunci de la baixa com a militant reformista.

Des d'un primer moment, l'organització valenciana del PRD va presentar greus elements d'indefinició i significatives contradiccions. Coaccionats per una por terrible a les connotacions «catalanistes», no van saber definir un missatge coherent i específic per a la societat valenciana; perduts en una boira «modernitzadora», liberal, reformista, que no es plasmava ni es concretava en un model intel·ligible per als ciutadans valencians, condicionats pel mateix origen del partit, amb grups de militants provinents del Partido Demócrata Liberal de Garrigues, altres grups procedents de sectors moderats del nacionalisme, fidels a Miquel Roca, i uns altres de professionals i persones de prestigi i imatge centrista, toparen aviat amb un obstacle a Castelló: Enrique Monsonís (ex-PDL), ex-president del Consell pre-autonòmic de nefasta gestió, enfonsat fins a les orelles en la maniobra anticatalanista, de difícil digestió per a qualsevol persona progressista i liberal que conega la història recent d'aquest país.

Tot això, els problemes pel control del partit, la difícil convivència dels tres components fonamentals de la militància del PRD, havien impedit Perelló de resoldre els conflictes i potenciar a fons l'organització. La impossibilitat d'un acord, d'una llista de síntesi, havia fet que els dirigents del PRD a nivell estatal el convenceren d'ajornar repetidament el congrés. Al final, però, el dimissionari president valencià del partit considerà que ja n'hi havia prou, que, si no hi havia síntesi, s'hi havia de produir una confrontació democràtica i, així, delimitar majories i minories dins el partit. I decidí anar-se'n, deixar el camp obert a una solució que haurà de produir-se en el congrés, potser sota la presidència del professor de dret Vicent L. Montés (a qui s'ha proposat l'acceptació del càrrec).

Perelló, tanmateix, féu evident la seua posició, les seues opinions sobre què ha de ser el reformisme al País Valencià. I tingué la lucidesa de plantejar la reivindicació d'un partit autònom, perquè «la Comunitat Valenciana no és Extremadura ni Castella-la Manxa». Tot això ho reflexionava Perelló en el mes d'octubre i presentava la

J. A. Perelló: un partit autònom.

dimissió i ho feia públic poques setmanes després de l'èxit de Coalición Galega, partit autònom vinculat a l'operació reformista en la línia que proposa l'ex-dirigent del PRD valencià. Defensor d'un valencianisme suau, de «l'orgull de ser valencians», Perelló representa una sensibilitat política que hauria de tenir un pes major entre els liberals i els reformistes al País Valencià. Dins del PRD, ara s'està discutint si ha fet bé o no i s'està discutint sobre el congrés regional i les seues claus. El seu fugaç president, però, els ha deixat sobre la taula una assignatura pendent, sense la solució de la qual poca cosa tenen a fer en un país tan polaritzat, amb tanta memòria històrica recent i tantes expectatives ajornades. □